EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 16.11.2020
COM(2020) 715 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju in upravljanju Direktive 2000/14/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. maja 2000 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z emisijo hrupa v okolje, ki ga povzroča oprema, ki se uporablja na prostem

{SWD(2020) 266 final} - {SWD(2020) 267 final}

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju in upravljanju Direktive 2000/14/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. maja 2000 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z emisijo hrupa v okolje, ki ga povzroča oprema, ki se uporablja na prostem

1. Uvod

Direktiva 2000/14/ES o emisijah hrupa na prostem[1] (v nadaljnjem besedilu: Direktiva) je bila sprejeta 8. maja 2000 in se je začela uporabljati 3. januarja 2002. Pravni okvir EU v zvezi z emisijami hrupa, ki ga povzroča oprema na prostem, je bil vzpostavljen z združitvijo sedmih posebnih direktiv o proizvodih in dveh direktiv o preskusnih postopkih[2].

Člen 20 Direktive zahteva, da Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o izkušnjah Komisije pri izvajanju in upravljanju Direktive. Po vseh potrebnih posvetovanjih, zlasti z odborom, ustanovljenim s členom 18 Direktive, mora Komisija predstaviti svoje sklepe in po potrebi morebitne spremembe te Direktive.

Na tej podlagi je Komisija ocenila Direktivo v času njenega delovanja. V oceni je bila ovrednotena uspešnost Direktive na podlagi njene uspešnosti pri doseganju ciljev, učinkovitosti (s poudarkom na preučitvi regulativnih stroškov – vključno z upravnimi – in koristi) ter možnosti za poenostavitev in izboljšanje, skladnosti z drugo zakonodajo EU, ustreznosti glede na potrebe deležnikov in dodane vrednosti za EU.

---

[1] Direktiva 2000/14/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. maja 2000 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z emisijo hrupa v okolje, ki ga povzroča oprema, ki se uporablja na prostem (UL L 162, 3.7.2000, str. 1), spremenjena z Direktivo 2005/88/ES (UL L 344, 27.12.2005, str. 44), Uredbo (ES) št. 219/2009 (OJ L 87, 31.3.2009, str. 109) in Uredbo (EU) 2019/1243(OJ L 198, 25.7.2019); popravljena s Popravkom (UL L 165, 17.6.2006, str. 35 (2005/88/ES)). Izvirno besedilo: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=celex:32005L0088; prečiščeno besedilo: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:02000L0014-20190726. Sektorska spletna stran Komisije o emisijah hrupa, ki ga povzroča oprema, ki se uporablja na prostem: https://ec.europa.eu/growth/sectors/mechanical-engineering/noise-emissions_sl.

[2] Direktiva Sveta 79/113/EGS z dne 19. decembra 1978 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z določanjem emisij hrupa gradbene mehanizacije in opreme (UL L 33, 8.2.1979, str. 15);
Direktiva Sveta 84/532/EGS z dne 17. septembra 1984 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi s skupnimi določbami za gradbeno mehanizacijo in opremo (UL L 300, 19.11.1984, str. 111);
Direktiva Sveta 84/533/EGS z dne 17. septembra 1984 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z dovoljeno ravnjo zvočne moči kompresorjev (UL L 300, 19.11.1984, str. 123);
Direktiva Sveta 84/534/EGS z dne 17. septembra 1984 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z dovoljeno ravnjo zvočne moči stolpnih žerjavov (UL L 300, 19.11.1984, str. 130);
Direktiva Sveta 84/535/EGS z dne 17. septembra 1984 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z dovoljeno ravnjo zvočne moči generatorjev za varjenje (UL L 300, 19.11.1984, str. 142);
Direktiva Sveta 84/536/EGS z dne 17. septembra 1984 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z dovoljeno ravnjo zvočne moči električnih generatorjev (UL L 300, 19.11.1984, str. 149);
Direktiva Sveta 84/537/EGS z dne 17. septembra 1984 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z dovoljeno ravnjo zvočne moči motornih ročno upravljanih lomilcev betona in krampov za beton (UL L 300, 19.11.1984, str. 156);
Direktiva Sveta 84/538/EGS z dne 17. septembra 1984 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z dovoljeno ravnjo zvočne moči vrtnih kosilnic (UL L 300, 19.11.1984, str. 171);
Direktiva Sveta 86/662/EGS z dne 22. decembra 1986 o omejitvi hrupa, ki ga oddajajo hidravlični bagri, univerzalni bagri, buldožerji, nakladalniki in bagri-nakladalniki (UL L 384, 31.12.1986, str. 1).

Pri ocenjevanju so bili uporabljeni različni viri podatkov, izvedena so bila posvetovanja z različnimi državami članicami in deležniki v ustreznih delovnih skupinah, opravljenih pa je bilo tudi več študij, katerih namen je bil zbrati posodobljene informacije o učinkovitosti opreme na področju uporabe ter preučiti potrebo po reviziji in možnostih zanjo:

- *Study on the experience in the implementation and administration of Directive 2000/14/EC relating to the noise emission in the environment by equipment for use outdoors* (Študija o izkušnjah pri izvajanju in upravljanju Direktive 2000/14/ES v zvezi z emisijo hrupa v okolje, ki ga povzroča oprema, ki se uporablja na prostem, študija „NOMEVAL“)[3], 2007;
- *Impact assessment on possible policy options for reviewing the Outdoor Equipment Noise Directive* (Ocena učinka v zvezi z možnostmi politike za pregled direktive o hrupu, ki ga povzroča oprema, ki se uporablja na prostem, študija „ARCADIS“)[4], 2009;
- *Study on the merger of the Directive on noise from outdoor equipment, 2000/14/EC, with the Machinery Directive, 2006/42/EC* (Študija o združitvi Direktive 2000/14/ES o hrupu, ki ga povzroča oprema, ki se uporablja na prostem, z Direktivo 2006/42/ES o strojih, študija „CEPS“)[5], 2013;
- *Study on the suitability of the current scope and limit values of Directive 2000/14/EC relating to the noise emission in the environment by equipment for use outdoors* (Študija o primernosti sedanjega področja uporabe in mejnih vrednosti Direktive 2000/14/ES v zvezi z emisijo hrupa v okolje, ki ga povzroča oprema, ki se uporablja na prostem, študija „ODELIA“)[6], 2015–2016;
- *Supporting study for an evaluation*[7] *and impact assessment*[8] *of Directive 2000/14/EC on noise emission by outdoor equipment* (Podporna študija za vrednotenje in oceno učinka Direktive 2000/14/ES o emisiji hrupa, ki ga povzroča oprema, ki se uporablja na prostem, „študija VVA“), 2017–2018.

Rezultati ocene so navedeni v posebnem delovnem dokumentu služb Komisije, ki je priložen temu poročilu.

2. Cilj in glavne določbe Direktive

[3] http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/1639/attachments/1/translations/en/renditions/pdf.

[4] https://ec.europa.eu/docsroom/documents/1635/attachments/1/translations/en/renditions/pdf.

[5] http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/4985/attachments/1/translations/.

[6] http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/18281/attachments/1/translations/.

[7] https://publications.europa.eu/en/web/eu-law-and-publications/publication-detail/-/publication/90f4d795-e192-11e8-b690-01aa75ed71a1.

[8] https://publications.europa.eu/en/web/eu-law-and-publications/publication-detail/-/publication/69de2e48-e17d-11e8-b690-01aa75ed71a1.

Direktiva vzpostavlja pravni okvir za uskladitev pravil in postopkov v zvezi z emisijo hrupa v okolje, ki ga povzroča oprema za uporabo na prostem, dana na trg EU. Njen namen je varovati zdravje ljudi in dobro počutje državljanov ter varovati okolje z zmanjšanjem emisij hrupa, ki ga povzroča oprema, ki se uporablja na prostem, in prispevati k nemotenemu delovanju notranjega trga z uskladitvijo zahtev za opremo, ki se uporablja na prostem, glede emisij hrupa, da se preprečijo ovire za prosti pretok te opreme.

Glavni cilji Direktive so:

- zagotavljanje prostega pretoka opreme za uporabo na prostem, ki spada na področje uporabe notranjega trga EU;
- zmanjšanje dovoljenih ravni hrupa za to opremo, da se zavaruje zdravje in dobro počutje državljanov ter zavaruje okolje;
- obveščanje javnosti o hrupu, ki ga oddaja ta oprema, s čimer se stremi k manj hrupni opremi in izboljšanju izbire potrošnikov.

Direktiva določa podrobne metode za merjenje hrupa in preskusne oznake (s sklicevanjem na evropske in mednarodne standarde); usklajene mejne vrednosti hrupa za določen seznam opreme; postopke ugotavljanja skladnosti; in zahteve za označevanje.

Direktiva zajema 57 vrst opreme, ki se uporablja na prostem, opredeljene v Prilogi I, od katerih določa mejne vrednosti hrupa za 22 vrst (člen 12) in zahteva posebno označevanje hrupa za vse vrste opreme (člen 13). To opremo je mogoče razvrstiti v osem sklopov:

I. Oprema za čiščenje

II. Gradbena oprema

III. Oprema za vrtnarjenje

IV. Oprema za natovarjanje in dviganje

V. Generatorji energije in hladilna oprema

VI. Oprema za črpanje in sesanje

VII. Motorne sani in snežni teptalniki

VIII. Zbiranje, predelava in recikliranje odpadkov

Direktiva zajema opremo, ki jo uporabljajo poklicni in zasebni uporabniki. V kategorijah opreme za čiščenje, gradnjo, natovarjanje in dviganje, električnih generatorjev in hladilne opreme ter kategorijah zbiranja, predelave in recikliranja odpadkov večino opreme uporabljajo poklicni uporabniki. V kategorijah opreme za vrtnarjenje, črpanje ter sesanje vse vrste opreme uporabljajo tako poklicni kot zasebni uporabniki. Poklicni uporabniki običajno uporabljajo večjo in dražjo opremo.

3. Prenos in izvajanje

Da bi se omogočilo doseganje ciljev, so bili z Direktivo usklajeni nekateri vidiki zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z emisijami hrupa, ki ga povzroča oprema, ki se

uporablja na prostem. Zato so morale države članice po sprejetju 8. maja 2000 prenesti in izvajati določbe Direktive: potrebne nacionalne pravne določbe so morale stopiti v veljavo 3. julija 2001 in so se morale začeti uporabljati s 3. januarjem 2002.

Direktiva je bila v celoti in dosledno prenesena in izvajana v vseh državah članicah. Pri prenosu pravnih določb Direktive v nacionalne zakonodaje ali pri njenem izvajanju ni bilo ugotovljenih večjih težav. To zlasti velja za določbe o dajanju na trg in s tem povezane obveznosti za proizvajalce in pooblaščene zastopnike; vlogo in odgovornosti držav članic; postopke in organe za ugotavljanje skladnosti; ter zbiranje podatkov o hrupu.

Nasprotno so bile ugotovljene nekatere razlike v zvezi z nadzorom trga, zlasti v zvezi z obsegom in spremljanjem dejavnosti med državami članicami. To stanje je večinoma odvisno od pomanjkanja sredstev, dodeljenih temu področju, v primerjavi z drugimi področji, ki jih ureja harmonizacijska zakonodaja EU na notranjem trgu.

Zoper države članice še ni bil sprožen noben postopek za ugotavljanje kršitev. Prav tako ni bil uporabljen postopek za obravnavanje neskladnosti opreme iz člena 9 Direktive.

Izvajanje in upravljanje direktive podpirajo uveljavljene sektorske delovne skupine, ki vključujejo predstavnike vseh ustreznih akterjev na ravni EU: države članice, priglašene organe, pripravljalce standardov in organizacije deležnikov iz industrije, potrošnikov, okoljskih združenj itd.:

- odbor za direktivo o hrupu na prostem, ustanovljen s členom 18 Direktive (v nadaljnjem besedilu: Odbor OND);
- delovna skupina odbora za direktivo o hrupu na prostem („delovna skupina OND“), ki se je zdaj preoblikovala v strokovno skupino Komisije za emisije hrupa na prostem[9];
- skupina za upravno sodelovanje organov za nadzor trga na področju direktive o hrupu na prostem („OND AdCo“); ter
- Evropska koordinacijska skupina priglašenih organov na področju direktive o hrupu na prostem („OND NB“ ali „organ za hrup“).

Da bi proizvajalcem in drugim zadevnim akterjem pomagala izpolniti obveznosti iz člena 16 Direktive v zvezi z zbiranjem podatkov o hrupu, je Komisija vzpostavila in upravlja „NOISE Application“, podatkovno zbirko z informacijami o izjavah ES o skladnosti opreme, dane na trg.

4. Ključni rezultati ocene

Poročilo odraža glavne ugotovitve ocene Direktive 2000/14/ES o hrupu na prostem. Podrobnosti ocene so predstavljene v delovnem dokumentu služb Komisije, ki je priložen temu poročilu.

4.1. Uspešnost Direktive

[9] Strokovna skupina Komisije za emisije hrupa na prostem (E03673): https://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=3673.

Kar zadeva uspešnost Direktive pri doseganju njenih ciljev, zlasti zmanjšanja ravni emisij hrupa, ki ga povzroča oprema na prostem, je bilo pri vrednotenju ugotovljeno, da so se te ravni v zadnjih 20 letih zmanjšale. Kljub temu več zadevnih naprav še vedno presega raven zvočne moči, ki velja za nevarno za sluh in splošno zdravje (ocenjeno na 90 dB), kar kaže na možnosti za izboljšanje.

Na uspešnost Direktive je vplivalo tudi vedenje potrošnikov. Zaradi proaktivnega odnosa in večje ozaveščenosti bi se potrošniki lahko raje odločili za tišjo opremo, kar bi trg lahko spodbudilo k opuščanju hrupnejših različic. Same pravne določbe so se izkazale za nezadostne, da bi potrošnike spodbudile k nakupu manj hrupne opreme. Nepoklicni kupci in uporabniki opreme, ki spada na področje uporabe Direktive, še vedno nimajo znanja in niso ozaveščeni o emisijah hrupa, zgolj označevanje hrupnosti pa ne zadostuje za spodbujanje izbire potrošnikov.

Glede na majhno tržno povpraševanje po tišji opremi bi proizvajalci v odsotnosti Direktive naložbe v raziskave in razvoj usmerili v tiste značilnosti izdelkov, ki so za potrošnike privlačnejše (npr. zmogljivost, varnost, energijska učinkovitost). Čeprav bi lahko tehnološki razvoj v vsakem primeru spodbudil izboljšave na področju emisij hrupa (na primer pri električnih motorjih), je Direktiva proizvajalce prisilila k vlaganju sredstev v raziskave in razvoj posebnih zasnov, mehanizmov in strategij za zmanjšanje emisij hrupa, ki ga povzroča oprema, ki se uporablja na prostem. To velja zlasti za opremo, za katero veljajo obvezne mejne vrednosti hrupa (člen 12), medtem ko pri opremi, za katero velja le označevanje hrupnosti (člen 13), Direktiva ni zadostovala, da bi proizvajalce spodbudila k enakemu razvoju manj hrupnih izdelkov.

Poleg tega so pomanjkljivosti pri nadzoru trga, ki so večinoma povezane s pomanjkanjem zadostnih sredstev, dodeljenih temu področju, prav tako ogrozile zmožnost Direktive, da bi izpolnila svoje cilje. Čeprav Direktiva ni dosegla svojega celotnega potenciala, so državljani, ki so izpostavljeni emisijam hrupa, ki ga povzroča oprema na prostem, še vedno zaščiteni bolje, kot bi bili, če Direktive ne bi bilo.

Kar zadeva zagotavljanje notranjega trga za opremo, ki se uporablja na prostem, s preprečevanjem ovir za prosti pretok te opreme, je Direktiva poenostavila obstoječi pravni okvir. To je prispevalo k jasnosti in izboljšanju dejavnosti vseh deležnikov. Poleg tega je Direktiva preprečila oblikovanje različnih predpisov na nacionalni ravni, ki bi lahko ovirali kroženje zadevne opreme znotraj EU.

4.2. Učinkovitost direktive

Kar zadeva učinkovitost pri izvajanju Direktive, so bile v oceni opredeljene različne vrste stroškov in koristi. Med koristmi, ki jih prinaša Direktiva, so najbolj očitne in pomembne koristi za zdravje in okolje. Nasprotno, čeprav deležniki sicer opažajo pozitiven učinek zagotavljanja usklajene ureditve v EU in izražajo določeno zaskrbljenost zaradi učinka strožjih omejitev hrupa znotraj EU kot zunaj nje, ne zaznavajo znatnega vpliva na njihovo poslovanje v smislu notranje ali zunanje trgovine.

Pri zajemanju veliko različnih tipov opreme in različic istega tipa bi lahko razvrstitev in združevanje izdelkov v skupine, ki se trenutno uporabljata, proizvajalcem povzročila težave pri razumevanju, ali je izdelek dejansko zajet v Direktivi.

S postopki ugotavljanja skladnosti, ki jih predvideva Direktiva, je različnim potrebam proizvajalcev ustrezno zadoščeno, čeprav dejstvo, da za certificiranje opreme iz člena 12 ni mogoč postopek notranjega nadzora („samoocenjevanje“), proizvajalci dojemajo kot oviro, potrošniki in organi za nadzor trga pa kot jamstvo. Priglašeni organi, ki so pristojni za izvajanje zahtevanih postopkov, v nekaterih državah niso vzpostavljeni, kar predstavlja oviro za proizvajalce, ki morajo pridobiti potrebno strokovno znanje v drugih državah članicah.

Stroški ugotavljanja skladnosti so opredeljeni kot eden najpomembnejših stroškov za proizvajalce. Ti stroški se povečajo zlasti za podjetja, ki morajo izvajati ločene preskuse tako po Direktivi kot tudi drugi zakonodaji EU, pogosteje direktivi o strojih. Kljub temu naj bi bila potreba po ustreznih postopkih ugotavljanja skladnosti kot horizontalno vprašanje povezana s še vedno nezadostnim tržnim nadzorom v sektorju OND in drugih sektorjih, kot je opredeljeno v podporni študiji in drugih virih.

Sedanje preskusne oznake in merilne metode za večino opreme, ki jo obravnava Direktiva, niso v skladu s tehnološkim razvojem in bi jih bilo treba revidirati. Poleg tega lahko brez jasnega in enotnega postopka za določanje merilne negotovosti v Direktivi pride do neskladnosti med zagotovljenimi ravnmi moči glede na subjekt, ki izvaja merjenje.

Podatkovna zbirka „NOISE Application“ sicer ni povezana z visoko porabo denarja, vendar prestavlja precejšnje omejitve delovanja (vpis nepravilnih ali nepopolnih podatkov, različne vrste opreme niso jasno opredeljene, manjkajoči tehnični parametri za opremo na trgu itd.). Zato je večina deležnikov menila, da je orodje obremenjujoče in z vidika vhodnih in izhodnih podatkov ni povsem zanesljivo.

Še en drag vidik Direktive so raziskave in razvoj, katerih ocenjeni letni stroški znašajo od približno 40 milijonov EUR do 120 milijonov EUR. Vendar je treba opozoriti, da se višji stroški raziskav in razvoja, ki so nedvomno posledica Direktive, ne bi smeli obravnavati zgolj kot negativen element, saj pripomorejo k doseganju objektivnih koristi v smislu učinkovitejše opreme.

4.3. Relevantnost direktive

Kar zadeva relevantnost Direktive, je ocena potrdila, da so njeni prvotni cilji iz časa, ko je bila prvotno predlagana, še vedno veljavni. Zlasti pomembni ostajajo predvsem cilji zagotavljanja prostega pretoka opreme, ki se uporablja na prostem, zmanjšanja dovoljenih ravni hrupa za zaščito zdravja in dobrega počutja državljanov ter varovanja okolja in obveščanja javnosti o teh emisijah hrupa. Ko je Direktiva začela veljati, je zapolnila vrzel v zvezi z zaščito državljanov, izpostavljenih emisijam hrupa, ki ga povzroča oprema, ki se uporablja na prostem in jo upravljajo drugi, bodisi zasebni ali poklicni uporabniki.

Glede na informacije, zbrane iz različnih virov v letih uporabe Direktive (vključno z opravljenimi študijami, posvetovanji z deležniki in podatkovno zbirko „NOISE Application“),

se ocenjuje, da je Direktiva v zvezi z opremo iz člena 12 prispevala k zmanjšanju ravni emisij hrupa, izraženih v ravni zvočne moči, za 2 do 3 dB[10].

Dvajset let po uvedbi direktive se zaradi vse večje urbanizacije in posledičnega povečanja gradnje cestne in gradbene infrastrukture uporablja več opreme na prostem, s čimer se je povečal tudi hrup. Zaradi ugodnih cen izdelkov, ki so na voljo v spletnih trgovinah in supermarketih, se je močno povečala zlasti uporaba potrošniške opreme.

To povečanje obsega opreme na trgu in v uporabi je omejilo pozitivni učinek Direktive na zmanjšanje ravni emisij hrupa, s čimer se je povečala težnja po pritisku na proizvajalce, naj proizvajajo manj hrupno opremo. Ta pritisk bi lahko spodbudila dva vira: trg ali zakonodaja. Ker na trgu ni povpraševanja po tišji opremi, mora omejitve emisij hrupa za opremo, ki se uporablja na prostem, za zaščito dobrega počutja in zdravja državljanov določiti zakonodajalec.

Kar zadeva industrijo, je Direktiva sicer zadostila potrebi po harmonizaciji in pravni varnosti po vsej EU, z vidika mednarodne trgovine pa Direktiva in naložene strožje omejitve niso prinesle bistvenih prednosti niti niso prispevale k skladnosti s tujo zakonodajo. Skoraj nobeden od deležnikov pa ne bi bil naklonjen razveljavitvi Direktive, saj bi to lahko pomenilo tveganje za nastanek več nacionalnih standardov.

Vidik, za katerega so nekateri deležniki menili, da ni popolnoma v skladu s trenutnimi potrebami industrije, je ugotavljanje skladnosti s strani tretjih oseb. Trdijo, da podjetja ob začetku veljavnosti Direktive niso imela posebnega znanja, potrebnega za merjenje emisij hrupa, in da je bilo ugotavljanje skladnosti zaupano priglašenim organom. Danes imajo številni proizvajalci znanja in spretnosti za izvajanje meritev in bi, namesto da bi ugotavljanje skladnosti izvajala tretja oseba, lahko izvajali samoocenjevanje.

4.4. Skladnost Direktive

V zvezi s skladnostjo in dopolnjevanjem Direktive z drugo zakonodajo EU so bile ugotovljene nekatere težave proizvajalcev, ki izhajajo iz različnih zahtev v drugih zakonodajnih aktih, ki se uporabljajo za iste stroje. Zlasti razlike v zahtevah iz Direktive 2006/42/ES o strojih pomenijo, da je treba določeno opremo preskusiti dvakrat, zahteve za emisije iz Uredbe (EU) 2016/1628 o necestni mobilni mehanizaciji pa otežujejo skladnost določene opreme z obema. Neobstoj določb o merilni negotovosti v Direktivi dopušča spremenljivost zagotovljenih ravni moči, odvisno od subjekta, ki izvaja merjenje.

V oceni je bilo kljub temu ugotovljeno, da je Direktiva skladen del širšega in celovitega omrežja zakonodaje o okoljskem hrupu v EU.

V nekaterih državah članicah Direktivo podpirajo prostovoljni nacionalni sistemi spodbud, ki povečujejo ozaveščenost o ravneh hrupa ter o pomenu proizvodnje in nakupa tišje opreme.

[10] Decibel (dB) je merska enota, ki izraža logaritemsko (z osnovo 10) razmerje med dvema fizikalnima veličinama enakih razsežnosti, v tem primeru zvočne moči. Ker je decibelna lestvica logaritemska in ne linearna, zmanjšanje ravni zvočne moči za 1 dB ustreza zmanjšanju emisij hrupa za približno 21 %, zmanjšanje za 3 dB pa ustreza zmanjšanju emisij hrupa za približno 50 %.

V zvezi z zunanjo skladnostjo in dopolnjevanjem Direktive z nacionalno ali mednarodno zakonodajo, ki ni zakonodaja EU, ni bilo ugotovljenih večjih težav v zvezi z razmerjem med OND in zakonodajo zunaj EU.

4.5. *Dodana vrednost Direktive za EU*

Kar zadeva dodano vrednost Direktive za EU in rezultate, dosežene v zvezi s strateškimi cilji, je Direktiva kljub svojim omejitvam dosegla številne ključne rezultate, ki jih brez nje ne bi bilo mogoče doseči. Zato pristop na ravni EU ostaja najprimernejši odziv in je bolj verjetno, da bo dosegel cilje, določene v Direktivi, kot nacionalni pristopi.

Direktiva je celo preprečila širjenje različnih nacionalnih predpisov in prevladuje prepričanje, da bi se brez nje lahko pojavili novi nacionalni predpisi. Zaradi zahtev Direktive so se ravni hrupa v zadnjih dvajsetih letih znižale ne glede na to, da ni tržnega povpraševanja.

Čeprav sedanje mejne vrednosti hrupa in merilne metode morda niso skladne z najsodobnejšo tehnologijo, Direktiva še vedno zavezuje proizvajalce, da raziskave za učinkovitejšo opremo uskladijo z zahtevami Direktive glede emisij hrupa. Brez Direktive in z upoštevanjem dejstva, da potrošniki ne ustvarjajo pritiska na trgu, je verjetno, da bi proizvajalci opreme, ki se uporablja na prostem, ta vidik zanemarjali v korist drugih značilnosti. Zaradi teh razlogov nobeden od deležnikov, s katerimi je bilo opravljeno posvetovanje, ni bil naklonjen razveljavitvi Direktive.

5. Sklepne ugotovitve in nadaljnji ukrepi

Ob upoštevanju vsega navedenega je rezultat ocene pozitiven: splošni zaključek je, da se Direktiva na splošno šteje za uspešno, učinkovito, pomembno in skladno ter da ima dodano vrednost za EU. Direktiva je dejansko poenostavila obstoječi zakonodajni okvir in tako zagotovila večjo jasnost za vse deležnike. Direktiva je učinkovito prispevala k zmanjšanju emisij hrupa, ki ga povzroča oprema na prostem, in zagotovila, da proizvajalci vlagajo sredstva v raziskave in razvoj posebnih zasnov, mehanizmov in strategij za zmanjšanje emisij hrupa, ki ga povzroča oprema, ki se uporablja na prostem. Ker ni tržnega povpraševanja po tišji opremi, nacionalne spodbude pa so pičle, je Direktiva bila in ostaja glavna gonilna sila pri zmanjševanju hrupa, ki ga povzroča ta vrsta opreme.

Kljub temu obstajajo številni kritični vidiki, ki so vplivali na delovanje Direktive in ki bi lahko privedli do morebitne uveljavitve pooblastil za delegirane akte, predvidenih v Direktivi, ali do potrebe po morebitni reviziji. To zadeva predvsem neprilagajanje bistvenih elementov Direktive tehničnemu napredku:

- področje uporabe in zlasti seznam zajete opreme na prostem in njene opredelitve ter obseg zahtev za vsako vrsto opreme (ob upoštevanju omejitev hrupa ali samo označevanja hrupa);
- mejne vrednosti hrupa za posebne vrste opreme, ki se uporablja na prostem, na podlagi razpoložljivih informacij o njihovi tehnični in ekonomski izvedljivosti v okviru splošnega cilja nadaljnjega zmanjševanja emisij hrupa pri viru;

- sedanje preskusne oznake in merilne metode za večino opreme, ki jo obravnava Direktiva, niso v skladu s tehnološkim razvojem in bi jih bilo treba revidirati. V skladu s členom 18(a) OND (spremenjen z Uredbo 2019/1243) se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 18b za spremembo Priloge III, da se metode za merjenje hrupa v zraku, ki se uporabljajo za določanje ravni zvočne moči opreme, obravnavane v Direktivi, prilagodijo tehničnemu napredku. Komisija še ni uveljavila svoje pravice do spremembe Priloge III, zato je potrebna prilagoditev tehnološkemu razvoju[11];
- ustrezne postopke za ugotavljanje skladnosti, njihovo prilagajanje možnim spremembam glede področja uporabe in mejnih vrednosti hrupa, pri čemer je treba upoštevati tudi pomen in učinek različnih rešitev, ki temeljijo na „samoocenjevanju“ (postopki, ki temeljijo na notranjem nadzoru) in posredovanju „tretje osebe“ (postopki, ki zahtevajo sodelovanje priglašenega organa), ter odnos do še vedno obstoječih vrzeli v nadzoru trga;
- obveznost zbiranja podatkov o hrupu in s tem povezano orodje za upravljanje te obveznosti ob upoštevanju težav, ki izhajajo iz delovanja in učinkovitosti podatkovne zbirke „NOISE Application“; ter
- uskladitev z novim zakonodajnim okvirom z ustreznimi določbami Sklepa št. 768/2008/ES o gospodarskih subjektih, nadzoru trga, priglašenih organih, ugotavljanju skladnosti itd.

Poleg tega je nezadosten nadzor trga dejavnik, ki spodkopava učinkovitost Direktive pri njenih glavnih ciljih, zlasti v smislu pravne in tehnične skladnosti izdelkov, danih na trg EU, ter konkurenčnosti gospodarskih subjektov v EU.

V zvezi s tem si bo Komisija močneje prizadevala za usklajevanje prek različnih sektorskih delovnih skupin (odbor in strokovna skupina) v podporo izvajanju Direktive, da bi zagotovila dogovorjene in usklajene pristope pri izvajanju in izvrševanju zakonodaje ter priskrbela ustrezna navodila deležnikom. Komisija bo zlasti še naprej pozorno spremljala izvrševanje Direktive v vseh državah članicah in dejavnosti sektorske skupine za upravno sodelovanje ter predlagala ter podpirala usklajene ukrepe v okviru sodelovanja pristojnih organov za nadzor trga. Komisija tudi ugotavlja, da je cilj nedavno izdane Uredbe (EU) 2019/1020 o nadzoru trga in skladnosti proizvodov[12] med drugim okrepiti nadzor, ki ga izvajajo nacionalni organi in carinski uradniki, da se prepreči dajanje nevarnih proizvodov na trg Unije.

11 Uredba (EU) 2019/1243 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o prilagoditvi več zakonodajnih aktov, v katerih je določena uporaba regulativnega postopka s pregledom, členoma 290 in 291 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 198, 25.7.2019, str. 241)

12 Uredba (EU) 2019/1020 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o nadzoru trga in skladnosti proizvodov ter spremembi Direktive 2004/42/ES in uredb (ES) št. 765/2008 in (EU) št. 305/2011 (UL L 169, 25.6.2019, str. 1).